

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

III. volebné obdobie

N á v r h

Zákon

Z

ktorým sa mení zákon č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

Zákon č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 209/2002 Z.z., zákona č. 401/2002 Z.z., zákona č. 442/2003 Z.z., zákona č. 465/2003 Z.z., zákona č. 528/2003 Z.z., zákona č. 365/2004 Z.z. , zákona č. 455/2004 Z.z., zákona č. 523/2004 Z.z., zákona č. 578/2004 Z.z. a zákona č. 5/2005 Z.z. sa mení takto:

1. V § 108a sa vypúšťa odsek 2.
Doterajšie odseky 3 až 5 sa označujú ako odseky 2 až 4.
2. V § 108a ods. 2 sa slová „odsekov 1a 2“, nahrádzajú slovami „odseku 1“.
3. V § 108a ods. 3 sa slová „odsekoch 1a2“, nahrádzajú slovami „odseku 1“.
4. V § 108a ods. 4 sa slová „odsekov 1a 2“, nahrádzajú slovami „odseku 1“.

Čl. II

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Dôvodová správa

Všeobecná časť

Zákonom č. 5/2005 Z.z. bol novelizovaný s účinnosťou od 1. februára 2005 zákon č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Touto novelou sa okrem iného vložil nový § 108a s názvom „sankcie“, podľa ktorého ministerstvo školstva uloží pokutu do 5 000 000,- Sk právnickej osobe, ktorá poskytuje, organizuje alebo zabezpečuje vysokoškolské vzdelávanie na území Slovenskej republiky a nie je vysokou školou podľa § 2 ods. 2 citovaného zákona.

Toto ustanovenie je kontradiktórne voči viacerým ustanoveniam zákona o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov a jeho aplikácia v praxi znemožňuje vysokoškolské vzdelávanie.

Podľa § 35 zákona č. 131/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov na praktickú výučbu v študijných odboroch, ktoré takúto výučbu vyžadujú, slúžia špecializované výučbové zariadenia verejnej vysokej školy, ktorými sú podľa písm. b) samostatná právnická osoba založená verejnou vysokou školou alebo podľa písm. c) samostatná právnická osoba alebo fyzická osoba, s ktorou má verejná vysoká škola ustanovenú zmluvu o praktickej výučbe, alebo pracovisko takejto právnickej osoby alebo fyzickej osoby. Takto ustanoveným špecializovaným výučbovým zariadením môžu byť najmä zdravotnícke zariadenia, cvičná škola, cvičné školské zariadenie, vysokoškolský poľnohospodársky podnik, vysokoškolský lesnícky podnik alebo kňazský seminár. Podľa § 38 zákona č. 131/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov takýto školský podnik môže byť zriadený ako samostatná právnická osoba.

Podľa § 39 ods. 2 zákona č. 131/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov kňazský seminár môže byť aj samostatná právnická osoba.

Podľa § 51 zákona č. 131/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov sa vysokoškolské vzdelanie získa štúdiom podľa akreditovaného študijného programu, ktorým je súbor vzdelávacích činností, najmä prednáška, seminár, cvičenie,

dizertačná práca, diplomová práca, projektová práca, laboratórna práca, súťaž, exkurzia alebo odborná prax a súbor pravidiel postavený tak, že úspešné absolvovanie týchto vzdelávacích činností pri zachovaní uvedených pravidiel umožňuje získať vysokoškolské vzdelanie.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že právnické osoby uvedené v § 35 a v § 37 až 39 zákona č. 131/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov poskytujú, zabezpečujú a umožňujú vzdelávacie činnosti, ktoré tvoria vysokoškolské vzdelávanie.

Súčasná právna úprava obsiahnutá v § 108a ods. 2 až 5 zákona č. 131/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov ale citovaným právnickým osobám neumožňuje plniť úlohy podľa zákona o vysokých školách bez toho, aby sa vystavili nebezpečenstvu sankcionovania, pretože nie sú *expresis verbis* vysokými školami.

Z týchto dôvodov je právna úprava podľa § 108a ods. 2 až 5 zákona č. 131/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov kontradiktórna a zmätočná voči viacerým ustanoveniam toho istého zákona. Navyše je aj v rozpore s čl. 42 Ústavy Slovenskej republiky, pretože bráni uplatneniu garantovaného práva na vzdelanie.

Okrem toho je §108a zákona č. 131/2002 Z.z. v rozpore s európskym právom a to s článkom 43 Zmluvy o Európskom spoločenstve. Svedčí o tom rozhodnutie Európskeho súdneho dvora v spore medzi Valentinou Neri a European School of Economics o interpretácii článkov 39 EK, 43 EK a 49 EK, rozhodnutia Rady č. 63/266/EL z apríla 1963, ktoré ustanovujú všeobecné zásady implementácie základnej politiky odborného vzdelávania. Európsky súdny dvor rozhodol, že administratívna prax, podľa ktorej tituly udelené univerzitou v jednom členskom štáte nemožno uznať v inom členskom štáte, ak kurzy prípravy na tieto tituly boli zabezpečované v poslednom členskom štáte inou vzdelávacou inštitúciou podľa dohody medzi týmito dvoma inštitúciami, je nekompatibilná s článkom 43 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. Z toho vyplýva, že ustanovenie § 108a ods. 2 zákona č. 131/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov, ktoré *de facto* zakazuje právnickej osobe, ktorá nie je vysokou školou poskytovať, organizovať alebo zabezpečovať vysokoškolské vzdelávanie, teda napr. semináre, odbornú prax alebo

jednotlivé prednášky, ktoré tvoria odbornú prípravu, je v rozpore s citovaným článkom 43 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.

Problémové ustanovenie § 108a zákona č. 131/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov sa vzťahuje aj na vysoké školy z krajín Európskej únie, ktoré poskytujú slovenským občanom vysokoškolské vzdelanie, ktoré je ukončené záverečnou skúškou alebo diplomom udeľovaným týmito inštitúciami alebo školami. Tieto zahraničné inštitúcie alebo školy z krajín ako napr. Francúzsko, Poľsko, Veľká Británia a Česká republika využívajú tieto prostriedky a modely na šírenie svojich vzdelávacích programov v zahraničí, vrátane Slovenska. Týmto spôsobom uľahčujú prístup ku svojim vzdelávacím programom a eliminujú veľké finančné náklady na pobyt študentov mimo územia Slovenskej republiky počas celého štúdia. Na dosiahnutie tohto cieľa uzatvárajú zmluvné vzťahy so slovenskými právnickými osobami a vytvárajú konzultačné strediská, v ktorých študenti absolvujú odbornú prípravu poskytovanú na základe dohody.

Z týchto dôvodov sa navrhuje rozporné ustanovenie § 108a ods. 2 zo zákona č. 131/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov vypustiť.

Návrh zákona nemá dopad na štátny rozpočet ani na rozpočty obcí a rozpočty vyšších územných celkov.

Návrh zákona nemá vplyv na zamestnanosť a tvorbu pracovných miest. Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky.

Osobitná časť

K čl. I

K bodu 1: Vypúšťa sa ustanovenie § 108a ods. 2 zákona, ktoré neumožňuje iným právnickým osobám ako vysokým školám poskytovať vysokoškolské vzdelávanie, hoci zákon to v iných ustanoveniach vyslovene pripúšťa.

K bodu 2 až 4: Navrhovaná zmena súvisí s vypustením odseku 2 doterajšieho znenia.

K čl. II

Navrhovaná účinnosť vyhlásením v Zbierke zákonov by mala zabezpečiť čo najskôr odstránenie kontradiktórneho právneho stavu.

Doložka zlučiteľnosti

1. Navrhovateľ zákona:

Beáta Brestenská, Jirko Malchárek, Vlastimil Ondrejka, poslanci Národnej rady Slovenskej republiky.

2. Názov návrhu zákona:

;Zákon, ktorým sa mení zákon č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

3. V práve Európskej únie je problematika návrhu zákona upravená v týchto dokumentoch:

a) Zmluva o založení Európskeho spoločenstva v znení Zmluvy z Nice (čl. 43 a 49)

4. Návrh zákona svojou problematikou:

Vzhľadom na nadobudnutie platnosti Zmluvy o pristúpení Slovenskej republiky a ostatných štátov k Európskej únii sa neuvádza

5. Charakteristika právnych noriem Európskej únie, ktorými je upravená problematika návrhu zákona:

a) Zmluva o zložení Európskeho spoločenstva v znení Zmluvy z Nice

Čl. 43 – zakazujú sa obmedzenia zakladania zastúpení, pobočiek a dcérskych spoločností príslušníkmi jedného členského štátu na území iného členského štátu;

Čl. 49 - zakazujú sa obmedzenia voľného poskytovania služieb vo vnútri Spoločenstva voči príslušníkom členských štátov, ktorí sa etablovali v štáte Spoločenstva inom ako je štát príjemcu služieb.

6. Vyjadrenie stupňa kompatibility s právnou normou Európskej únie:

Ú – úplne kompatibilná